

Karlstads universitet
651 88 Karlstad
Tfn 054-700 10 00
Fax 054-700 14 60
Information@kau.se

KAU.SE

Beslut:	148/22	Dnr:	C2022/1018	Ersätter:	-	Dnr: -
Giltighet fr.o.m:	2022-12-05	t.o.m:				

Margareta Friman

Sofia Andersson

Kopia av beslutet utsänt till:

- Diariet
- Fakulteterna
- Grants and Innovation Office
- Universitetsbiblioteket
- Kommunikationsavdelningen

Prioriterade arbetsområden och tillhörande ansvarsfördelning för öppen vetenskap 2023-2024.

Beslutad prioritering för fortsatt arbete säkerställer att lärosätet beaktar och genomför åtgärder som krävs för att vara en del av ett öppet vetenskapssystem.

SUHF:s färdplan för öppen vetenskap och tillhörande vägledning utgör ett bra stöd för fortsatt utvecklingsarbete vid Karlstads universitet. De tydliggör lärosätets ansvar samtidigt som avgränsningarna underlättar för att göra de nödvändiga prioriteringar som krävs för kommande arbete. Nedan summeras prioriterade arbetsområden tillsammans med en beskrivning av det övergripande ansvaret för universitetet och dess medarbetare. Vid val av arbetsområden har arbetsgruppen utgått från verksamhetens nuläge med målet att möta flertalet av de rekommendationer som fastställts av SUHF.

Lärosätet erbjuder forskare tillgång till en digital infrastruktur och användarstöd för att hantera och analysera forskningsdata. Modell för styrning, finansiering och förvaltning utreds.

Ansvariga: Forskningsadministrativa styrgruppen

Lärosätet bevakar aktivt och beaktar det nationella och internationella arbetet för meritbedömning av öppen vetenskap i forskning.

Ansvariga: Kvalitetsråd och HR-avdelningen

Förtydligande:

Forskningsdatagruppen och Universitetsbiblioteket ska fortsatt utgöra en operativ rådgivnings- och stödfunktion för forskarna i frågor som rör hantering och tillgänggörande av forskningsdata respektive publicering med öppen tillgång publicering. Funktionerna ska även fortsatt säkerställa att lagstiftning och riktlinjer efterlevs inom sina respektive ansvarsområden. Funktionerna ska även fortsatt bevaka utvecklingen nationellt och internationellt, samt när så är aktuellt, delta i och bidra till nätverk i området.

Arbetsgrupp

Sofia Andersson, Linda Ryan Bengtsson, Magnus Åberg och Samieh Eskandari

Bakgrund

Öppen vetenskap inom EU

Öppen vetenskap är sedan 2016 ett prioriterat område inom EU där kommissionen har formulerat en policy för open science med åtta övergripande målområden⁴. Under kommande program, Horizon Europe, implementeras flera kraftfulla initiativ som främjar omställningen till öppen vetenskap.

Utvecklingen tydliggörs bland annat genom Coalition for Advancing Research Assessment, CoARA⁵ som syftar till att stödja övergången till öppen vetenskap genom att förändra bedömning och meritsättning av vetenskapliga bidrag. Arbetet har genomförts under ledning av kommissionen, tillsammans med European University Association, EUA, och Science Europé. Från och med den 1 december 2022 övergår styrning och fortsatt arbete utifrån sammanslagningens medlemmar. Från Sverige har bland annat SUHF, Forskningsråden, KK-stiftelsen och även enskilda lärosäten gått med.

Ett annat område är investering i stödstrukturer som exempelvis skapandet av forskningsmolnet European Open Science Cloud (EOSC)⁶. EOSC ska möjliggöra ett öppet

⁴ [EU Open Science Policy](#)

⁵ [Coalition on Advancing Research Assessment, CoARA](#)

⁶ [European Open Science Cloud, EOSC](#)

samarbete genom att bygga en gemensam, öppen och virtuell miljö för väldokumenterade och, när så är möjligt, öppna forskningsdata och andra digitala forskningsobjekt som till exempel programvara. Planen är att EOSC ekosystem ska vara lanserat och tillgängligt för forskare 2025.

Parallellt antog EUA, som representerar mer än 850 universitet i 48 europeiska länder (svenska lärosätena är medlemmar genom SUHF), nyligen en Open Science Agenda 2025 som syftar till att stärka implementeringen av öppen vetenskap i Europa. EUA har identifierat tre prioriterade områden för implementeringen av öppen vetenskap. Ett inbegriper utveckling av bedömnings- och meriteringssystem inom forskning och de andra är öppen tillgång till vetenskapliga resultat via ett rättvist ekosystem för vetenskaplig publicering och FAIR-forskningsdata.

Även andra aktörer kopplade till forskarsamhället har initierat konkreta åtgärder som bidrar till övergången till öppen vetenskap. Lärosäten i Europa har bland annat genom *League of European Universities*, [LERU](#) och *Young European Research Universities*, [YERUN](#), men också individuellt, drivit många initiativ för att vidareutveckla och implementera praxis för öppen vetenskap.

FAIR-principerna

En central del av öppen vetenskap är att forskningsdata ska vara sökbara, tillgängliga, interoperabla och återanvändningsbara. Principerna har kommit att kallas FAIR (Findable, Accessible, Interoperable, Reusable). FAIR-principerna har blivit ett ledord för god datahantering och öppen tillgång till forskningsdata, nu och i framtiden. De presenterades i ovan nämnda sible

mellan lärosätena och andra berörda aktörer, men även ge utrymme till lärosätenas egna anpassningar utifrån specifika behov.

Lärosätenas ansvar (SUHF:s färdplan):

1. att skapa forsknings- och utbildningsmiljöer som stödjer, uppmuntrar, informerar och utbildar om öppen vetenskap som praxis, genom att anta, implementera och förankra lokala styrdokument eller ramverk
2. att tillhandahålla relevanta forsknings- och utbildningsstödande tjänster avseende öppen vetenskap, som resurseffektivt kan möta forskarnas behov av stöd genom hela forskningsprocessen, det vill säga före, under och efter ett forskningsprojekt
3. att eftersträva att forskningsdata och forskningsresultat så långt som möjligt uppfyller FAIR-principerna
4. att erbjuda forskare prisvärda, adekvata och säkra infrastrukturella tjänster som uppfyller gällande regelverk och FAIR-principerna för hantering, lagring, tillgängliggörande och bevarande av forskningsdata och forskningsresultat där arkivering och gallring ingår som en integrerad del i forskningsprocessen och arbetet med öppen tillgång
5. att aktivt samarbeta med andra lärosäten, infrastrukturer och finansiärer för att hitta resurs- och kostnadseffektiva, gemensamma nationella lösningar avseende styrdokument, ramverk och infrastrukturella tjänster
6. att främja, delta och samarbeta med internationella aktörer och satsningar exempelvis inom European Open Science Cloud Association och The San Francisco Declaration on Research Assessment
7. att utveckla en incitamentsstruktur som främjar och värderar öppen vetenskap till exempel vid meritbedömning och prestationsbaserad fördelning av medel
8. att verka för att upphovsrätten för publicering och återanvändning av forskningsresultat inte exklusivt överförs till kommersiella vetenskapliga förlag

Öppen vetenskap på Karlstads universitet

På Karlstads universitet pågår redan idag ett kontinuerligt arbete med utveckling av

